26. YIL

Karikatürk

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ HABER BÜLTENİ

sayı 19

Eylül 1995

İÇİNDEKİLER

218 Yitirdiğimiz Çizerler / Oğuz Turan

219 New York'da bir çizer: Tayyar Özkan

220 Aziz Nesin: Mizahın amacı muhalefettir

221 Linus'un yaşlı delikanlısı - Kipling'in orman çocuğu Mogli

222 Basın Dünyasından

223 Bir konu bir görüş

224 Sanatçılar Bosna Yolcusu - Çizgi romandan perdeye

225 Çizgi baskı altında

226 TSE 7. Karikatür yarışması-Disney

227 Sergiler, etkinlikler, olaylar

228 Yarışmalar - Karikatürde ilkler

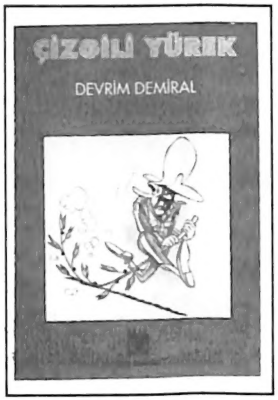

Devrim Demiral'ın 'Çizgili Yürek'i

Genç çizer Devrim Demiral, ilk karikatür albümünü yayımladı. Albümüne "Çizgili Yürek" adını veren sanatçı, halen derneğimizin yönetim kurulu üyesidir. 1970 yılında Ordu'da doğan Demiral, Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Akademisi Resim Bölümü'nde öğrenimini sürdürüyor. Birçok yayın organında çizen Demiral, şimdilerde bir çocuk dergisine çizgi roman hazırlıyor.

Çizgili Yürek'te, toplumsal sorunlara duyarlı bir tutum sergileyen Demiral, politik karikatür geleneğini çıkış noktası alıyor. Ülkemizin toplumsal hayatındaki baskılara, yaygınlaşan gericiliğe ve militarizme mizahın sarsıcı eleştirisini yönelten Demiral'ın çizgilerinde resim öğreniminin kazandırdığı sağlam bir desenin olumlu etkisi görülüyor.

Ali Ulvi "Çizgli Yürek" için yazdığı önsöz'de şöyle diyor:

"Unutmamalı ki 'gülünç', 'acıklı' olmaktan daha zor bir durumdur. Bu bağlamda karikatürcü hem vatandaşlık hakkını kullanacak hem de eleştiri görevini yapacaktır. İşte Devrim Demiral genç yaşından beklenmeyen, acemiliği çoktan aşmış çizgileri ve genç yaşından beklenecek ataklığı ile karikatürün en nankör olanı 'editorial' (günlük, siyasal, sosyal) karikatür alanında yerini alıyor."

Necmi Rıza Hoca ise "Karikatür bir zekâdır, düşüncedir, sevgidir, erdemdir, sonsuzluktur. Artı, ölümsüzlüktür. Demek oluyor ki, Karikatürü oluşturan daha yüzbinlerce örnek arasında, yukarda saydıklarımın hepsi Devrim'in yapıtlarında mevcut." diyor.

Devrim Demiral, Çizgili Yürek'teki karikatürlerini 5 Eylül'den itibaren derneğimizin galerisinde sergileyecek.

Yitirdiğimiz Çizerler...

OĞUZ TURAN (1928 - 1986)

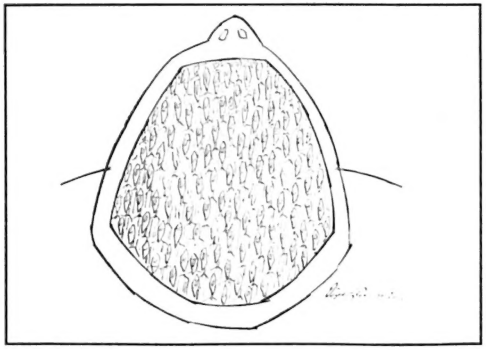

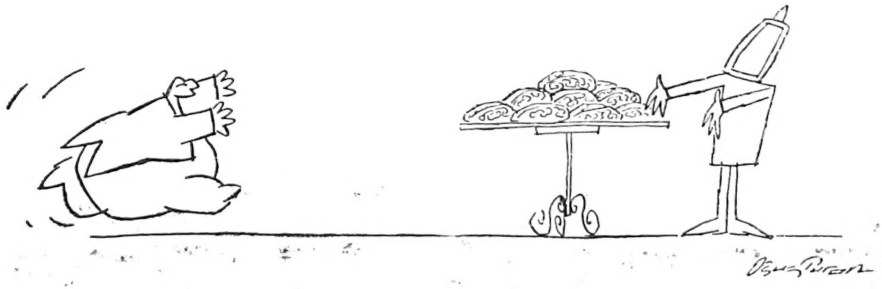

Oğuz Turan 1928 yılında İstanbul'da doğdu. İlk karikatürü 1946 yılında Mersin'de yayımlandı. Anadolu'da günlük karikatür çizen ilk sanatçıdır. Sanatçı eserlerini Linol muşamba üzerine oyarak verirdi. 1948 yılında Mersin'den Tipler ve 1953 yılında Seçme Karikatürler albümünü yayımladı. 1953 yılından sonra Ankara'ya yerleşen sanatçı bir yandan günlük gazetelere karikatürler çizdi, bir yandan da grafik ve afiş dalında ileri adımlar attı. Ziraat Bankası, Spor Toto, Uluslararası Açlıktan Kurtulma, afiş, grafik ve amblem dallarında birincilik, Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlediği "Yılın Gazetecisi" yarışmalarında büyük ödülü aldı. Sanatçı 1986 yılında aramızdan ayrıldı.

KARİKATÜRK KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ HABER BÜLTENİ
Ayda bir kez yayınlanır. Çizgi,yorum ve görüşler kişilere aittir...
YAYIN KURULU: ERDOĞAN BAŞOL, METİN PEKER, CEM KENAN ÖNGÜ, DEVRİM DEMİRAL, ERGİN GÜLEN
KATKIDA BULUNANLAR: YENER ÇAKMAK
DİZGİ-MİZAMPAJ: B. SADIK ALBAYRAK
YAZIŞMA ADRESİ: Karikatürcüler Derneği Yerebatan Sarnıcı Çıkışı 34410 Sultanahmet-İSTANBUL.
TEL: 0 212-513 60 61 **FAKS:** 0212-527 26 18
İRTİBAT BÜROLARI: Ankara: METİN PEKER, Konur Sok. 31/10 Kızılay - ANK. Tel: 417 37 28,
Trabzon: ADNAN TAÇ, Kunduracılar Cad. Neşe Sok. No: 1 K.3 TRABZON
Antalya: ORHAN COPLU, Atatürk Kültür ve Sanat Merkezi Karikatür Evi, TRT Caddesi - ANTALYA, Tel: 243 43 75, faks: 247 15 57
BASKI: Papirüs Basım

New York'ta yaşayan bir çizer: Tayyar Özkan ve 'mağara adamı'

Tayyar Özkan 6 yıldır New York'ta yaşıyor. Ülkenin en ünlü çizgi roman dergilerinden Heavy Metal'de çizen Özkan, 1962 Kırşehir doğumlu. 1983 yılında Gazi Üniversitesi Resim Bölümü'nden mezun oldu. Bir süre Cumhuriyet Dergi ve Milliyet Çocuk 'ta çalıştı. 1989'da ABD'ye giden Özkan, burada önce tekstil desinatörlüğü ve grafikerlik yaptı. Kendini çizgi roman yayıncılarına kabul ettirebilmek için bir hayli çaba gösterdikten sonra, "Cave Man" adını verdiği çizgi roman çalışmasını Heavy Metal dergisine kabul ettirebildi.

Tayyar Özkan, geçtiğimiz günlerde bir gazetenin ekinde de yayımlanmaya başlayan "Cave Man"in (mağara adamı) doğuşuyla ilgili olarak şunları söylüyor: "İlk Cave-Man'i çizdiğimde Cave-Man dememiştim. İlk olarak 1993'te Heavy Metal'de yayımlanmaya başlayınca daha bir şevk, bir cesaret aldım. Bunu bir tip haline dönüştürmeyi düşündüm. O günden beri ufak tefek değişiklikler yaparak sürdürüyorum. Aslında bir karakter haline getirme düşüncem yok. Çünkü her öyküde değişik tipleri işliyorum. Son kare hep günümüz ve günümüz sonrası çelişkilerin anlatıldığı 2-3 sayfalık öykülerden oluşuyor. Hiç yazı kullanmıyorum. Diyalog hiç yok."

Özkan, bugünün insanının, çizgi roman kahramanı olarak seçtiği "Mağara Adamı"ndan daha barbar olduğunu düşünüyor. Mağara insanının şiddete başvurmasına neden olan birçok şeyin doğal ihtiyaçlardan kaynaklandığını belirten Özkan, "Bugün insanların doğayı kendileri gibi sapıtmaya çalıştıklarını gözlemliyorum" diyor.

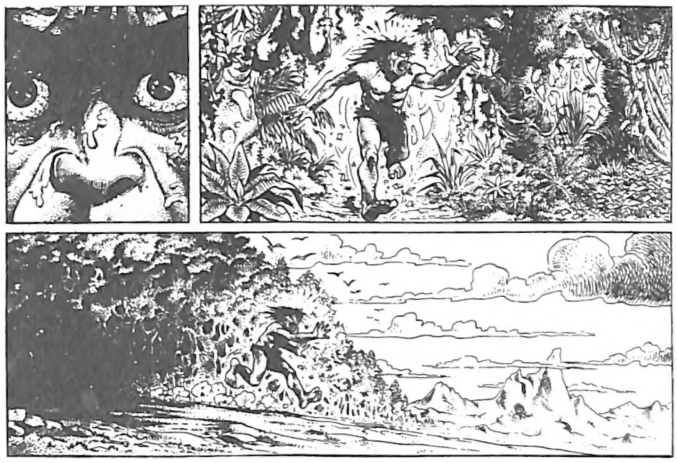

Böyle bir kahramanın, bugün yaşanan birçok sorunun, din, ırkçılık ve milliyetçiliğin sorgulanması için de elverişli olduğunu düşünen Tayyar Özkan, ABD'deki çizgi sanatıyla ilgili ortamı ve karşılaştığı güçlükleri şöyle anlatıyor: "Herkesin yaşadığı kültürel şoku yaşadım diyebilirim. İstanbul piyasasından tek farkı yöntem biçimiydi. Piyasada çok fazla iyi çizer olması, büyük bir rekabeti de beraberinde getirmiş. Randevu alıp çizgilerimi gösterebilmem bile bir mucize gibiydi. Aşırı yoğun ve acımasız çalışılıyor. Çizgi roman piyasası ise çok daha güç. Nedeni de bu toplumu tanımak gerekiyor."

Heavy Metal'deki çalışması dışında çizgi roman kitapları da hazırlayan Tayyar Özkan'ın bu konudaki ilk çalışması bir televizyon dizisinin senaryosundan uyarlanan "La Pacifica" olmuş. 282 sayfalık bu kitabı hazırlarken çok şey öğrendiğini belirten Özkan, "Genelde Amerika'da hakim olan "Super Hero" çizgi romanlarına karşı (Superman, Batman, Spiderman gibi) bugün artık daha Avrupa tarzında, "Graphic novel" albüm ve dergiler gelişmeye başladı. Benim çizdiğim La Pacifica da onlardan biri olma iddiasında." diyor.

Mizahın amacı muhalefettir

Ergin Gülen, Aziz Nesin'le 6 Haziran 1995'te bir söyleşi yapmıştı. Mizah dergilerini konu alan söyleşide, Aziz Nesin, Çarşaf dergisinde yazarken karşılaştığı bir davayı da anlattı. Yeni Yüzyıl'da yayımlanan söyleşiyi aktarıyoruz.

Aziz Bey, siz birçok mizah dergisi çıkardınız. Galiba, en son olarak "Çarşaf" gülmece dergisinde yazı yazdınız. Çarşaf dergsindeki en ilginç anınız neydi?

"Ben birçok mizah dergisi çıkardım. Her hapisaneden çıkışımda önce tanıdık gazete bayilerine gidip konuşurdum. Sonra hemen yeni bir gülmece dergisi yayımlama hazırlıklarına başlardım. Çarşaf öyle olmadı. Semih Balcıoğlu geldi bana. Çarşaf diye haftalık gülmece dergisi çıkardıklarını söyledi ve yazmamı istedi. Önce yazmam dedim. Haftada bir yazıyordum. Başlangıçta Çarşaf dergisinin bir gülmece düzeyi vardı ve başkaydı. Onun için çok okuyucu bulamamıştı.

Şimdi gülmece dergilerinde açık saçık mizah yapılıyor, evlere sokamıyoruz diyorlar. Halk, bu mizah türüne karşı çıkıyor. Bu halkın aptallığını gösterir. Dergileri evlerine sokamıyorlarmış. Peki günlük gazeteleri nasıl sokuyorlar? Utanmıyorlar mı? Bu medyayı -televizyonu- nasıl sokuyorlar? O kanalları, 900 mü, 990 mı? Onları nasıl sokuyorlar? Burada halkın ikiyüzlülüğü ortaya çıkıyor.

Gülmece ve karikatürün amacı muhalefettir. Yani resmi politikaya uzak olması gereken bir sanat dalıdır. Çarşaf mizah dergisinde bu yoktu. Böyle bir politika gütmedi.

Çarşaf mizah dergisinde anımsadığım en güzel olay Edirne'de bir genelevin resmi ilanla satışa çıkması olayıdır. Bir gün gazetelerde, hakimin adı yazılı bir genelev satışı resmi ilanı gördüm. İlanda, kaç sermaye var, ne kadar çalışıyorlar, ne kâr getiriyor ve kaç odası var hepsini yazıyor. Bu benim dikkatimi çekti. Felaket bir şey. Çetin Altan'ı (o zaman o da Çarşaf'ta yazıyordu), Semih Balcıoğlu'nu ve foto muhabirini alarak Edirne'ye gittik. Genelev mahallesini gezdik. Sonra satış yapılacak mahkemeye gittik. Galiba utancından hakim yoktu. Görünmedi. Müzayede başlamadan genelev patronu başladı bize söylenmeğe. "Efendim , burası bir fabrika gibidir. Tezgahlar nasıl satılırsa ben de bunları satıyorum." dedi.

Biz İstanbul'a döndük. Yazdık-çizdik. Savcılık beni mahkemeye verdi. Çok ilginç bir mahkeme oldu. Hürriyet gazetesinin avukatı Çetin Özek, "Aman Aziz Bey dikkatli konuşun, zira bu hakim çok serttir." diye beni uyardı. Birtakım konuşmalardan sonra, sert hakim bana: "Sen dedi genelev kadınlarının avukatı mısın?"

Ben de: "Siz değil misiniz?" dedim. "Her Türk aydını, Türk halkının avukatıdır. Avukatı olmalıdır. Ben tabii bütün Türk halkının avukatıyım.

Yazar olarak, sizin de, aydın olarak, Türk halkının avukatı olduğunuzu sanıyorum." dedim.

Sonunda aklandım. Bu olay böylece adalet ve basın tarihine geçecek bir olaydır.

Linus'un yaşlı delikanlısı

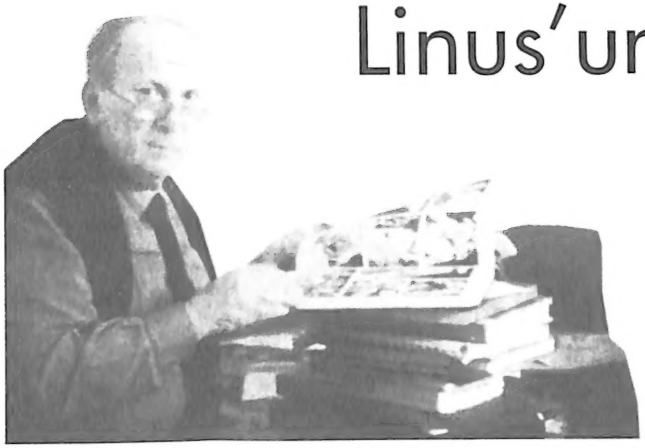

Linus, İtalya'nın 30 yıldır çıkan mizah dergisi. 30 bin satıyor. Oresto del Buono ise 14 yıl aradan sonra yeniden Linus'un yayın yönetmenliğini üstlendi. 72 yaşındaki sanatçı Linus'un iki dönemini değerlendirdi.

İtalya'da yayımlanan Linus mizah dergisi 30 yıldır çıkıyor. 1965'te Giovanni Gandini'nin kurduğu dergi yaklaşık 30 bin satıyor.

Dergiye adını veren Linus, aynı zamanda bir karikatür tipi. Charles Brown'ın yarattığı kahramanlardan biri ve Snoppy'nin de arkadaşı.

Derginin eski yayın yönetmenlerinden Oresto del Buono 1995'te yeniden yayın yöntemenliğini üstlendi. Yeni Linus'un eskisinden daha politik bir çizgi izlediği belirtiliyor.

Oreste del Buono, Linus'un yayın yönetmeni. Her sabah masasının başına geçen 72 yaşındaki Buono, işini zevkle yapıyor, çünkü gençlere yönelik bir iş üretmekten çok hoşnut. "Ben her zaman komik ve satirik arasında yaşadım. Bundan sonra belki gençeler değil, yuvaya gidenlere bir dergi hazırlarım."

Oreste del Buono Linus'la ilgili soruları şöyle yanıtlıyor:

-14 yıl sonra Linus nasıl?

"En büyük yenilik redaktörler! Çünkü 14 yıl önce hepsi hamileydi, şimdi Linus'ta çalışabilecek yetişkinlikte çocuk sahibi hepsi."

-Okuyucular artık genç değiller...

"Araştırma sonuçlarına bakılırsa okur kitlemiz otuz yaşını aşmıyor. Elbette, bize çok bağlı nostaljik okur kitlemiz de var."

-Ya bantların geleceği?

"Karikatür, bütün dünyada krizde. Amerika'da da kriz var, çünkü televizyon okumayı unutturuyor, bundan karikatür de etkileniyor.

Kipling'in orman çocuğu Mogli

Rudyard kipling'in bir romanının kahramanı olan Mogli'nin maceraları ilk kez 1967 yılında Walt Disney şirketinin hazırladığı çizgi filmlere konu oldu. Bu yıl ise çizgi film versiyonundan 28 yıl sonra beyaz perdeye aktarıldı. Filmin adı "Cengel Romanı".

Çizgi filmdeki Hintli orman çocuğu Mogli, dans eden ayı Balu, hipnotize edici gözleri olan yılan Kaa ve yırtıcı kaplan Shir Khan gibi kahramanlar bu filmde de yer alıyor. Yönetmenliğini Amerikalı Stephen Sommers'ın üstlendiği filmin çekimleri Hindistan'ın Kuzey eyaletlerinden Rajastan'ın Jodpur kentinde ve Tar Çölü'nde gerçekleştirildi.

Mogli rolü için çocuk gibi saf, sabır ve sükunet simgesi, aynı zamanda çekim gereği bir kurt sürüsünün ya da yırtıcı kaplanların önünde soğukkanlı kalmayı başaracak bir aktör arandı. Sonunda bu rol Jason Scott Lee 'ye verildi.

BASIN DÜNYASINDAN

RAŞİT YAKALI - BİZİM GAZETE

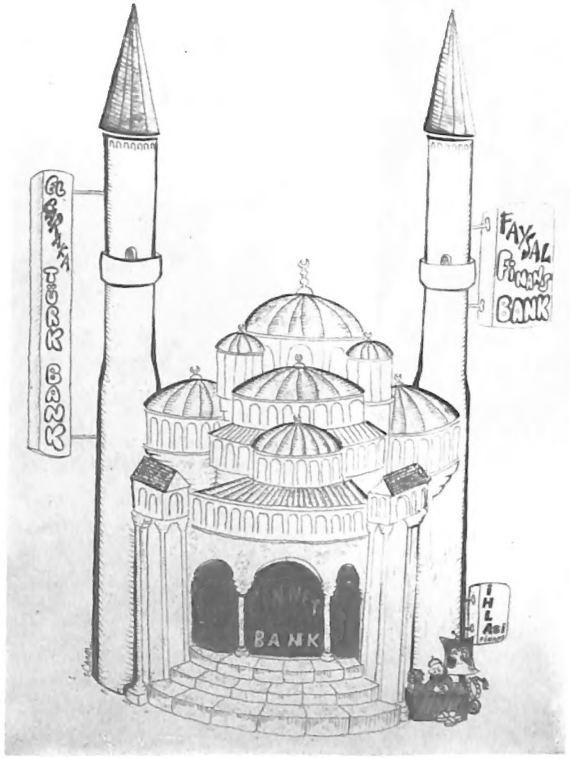

CANOL KOCAGÖZ - KARİKATÜR DERGİSİ

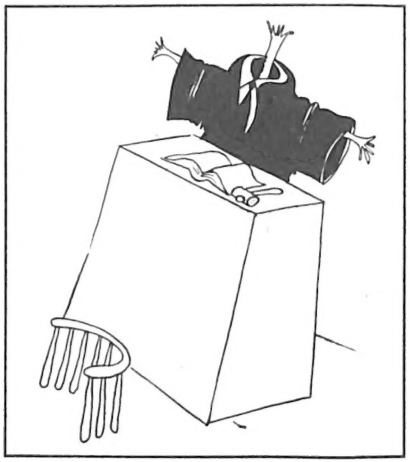

BİROL ÇÜN
-KARİKATÜR
DERGİSİ

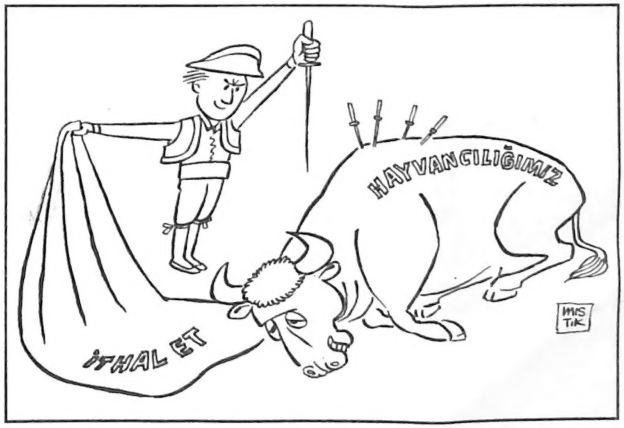

MISTIK
-BİZİM
GAZETE

BİR KONU BİR GÖRÜŞ

Çizgiyle mizah sanatıdır karikatür

Karadeniz'de arabasıyla seyahat etmekte olan bir yabancı maalesef, sahibini tanımadığı bir tavuğu ezer. Turist yabancı sözkonusu tavuğun sahibini aramaya koyulur, ancak karşısına her kim çıkmış ise tavuğun sahibini öğrenemez.

Nihayet son görüştüğü Karadenizli onu köyün muhtarına havale eder. Çünkü olsa olsa tavuğun sahibini ancak o tanıyabilirdi.

Bunun üzerine adamcağız tatilin keyfini bırakır tavuğun sahibini bulmak için muhtarı arar. Şu bahçe bu tarla derken muhtarı bulur. Yaptığı talihsiz kazayı anlatır, elindeki ezilmiş ölü tavuğu gösterip "İşte bunun sahibini arıyorum" der.

Muhtar eline aldığı tavuğu uzun uzun inceler, sonuç umutsuzdur. Kazazede yabancıya "Hemşerim valla daniyamadum bizim ha buralarda poyle yassi tavuk hiç yoğiydi" der.

Evet, son yıllarda bizim karikatür dünyasında hiç böyle çizgisiz, salt boya ve renkten ibaret karikatür(!)ler yok idi.

Çünkü çağdaş karikatür, çizgiyle mizah yapma sanatı olarak değişmez ilkelerini koymuştur. Onun için çizginin görülmediği şekiller güzel de olsa, yüksek sanat değerleri taşımış olsalar dahi karikatür olarak değerlendirilemezler. Şayet bu temel prensipleri görmezden gelir, karikatürde çizginin yerini boya ve renk alırsa, korkarım gelecekte bugünkü biz sanatçı ve çizerler ressamlara çok şövale taşır, fırçalarını temizleriz.

Kaldı ki bu tavrı koymak şahısların keyfiyle de mümkün değildir. Bu husus karikatürün klasik tarifinde mevcuttur. Karikatür çizgiyle mizah sanatıdır çünkü.

Yani hal böyle iken çizgiyle mizah sanatı olan karikatürü cicili boya ve renklerle ifadeye kalkmak, sözde daha güzeli aramak uğruna (!) bir sanat eseri olan heykeli boyamaktan da daha abestir.

Harun YAVRUOĞLU

TAYFUN AKGÜL -CUMHURİYET BİLİM VE TEKNİK

MESUT EKENER -TAKVİM

Sanatçılar da Bosna yolcusu

Yüzü aşkın aydının ve 40'tan fazla kuruluşun destek verdiği "Bosna İçin Insanlık Girişimi", yolculuk hazırlıklarını başlattı.

"Bosna-Hersek'te koca bir toplumun yaşama hakkı elinden alınmaktadır. Insanlık böyle bir vahşete seyirci kalamaz. Onun içindir ki, bütün dünya aydınlarıyla birlikte uluslararası kuruluşları da bu uğurda elbirliği etmeye çağırıyoruz, çünkü Birleşmiş Milletler biziz" sloganıyla yola çıkan komiteye başvurular da sürüyor.

Komiteye karikatürcüler arasından da katılmalar oldu. İlk açıklanan listedeki Cem Karaca ve Süavi'den sonra, Esin Afşar da Bosna yolcuları arasına katılmak istediğini duyurdu.

Yazar Latife Tekin, Karikatürcü Latif Demirci, Hasan Seçkin ve Devrim Demiral da Bosna yolculuğuna katılmaya hazırlanıyorlar. Alev Alatlı, Nedim Gürsel ve Beşir Ayvazoğlu da Bosna'ya gidecek sanatçılar. Yazarların yanısıra Türkiye Yazarlar Sendikası, Türkiye Yazarlar birliği, Yazarlar ve Gazeteciler Vakfı, Tiyatro ve TV Yazarları Derneği benzeri sanatçı kuruluşları da Bosna yolculuğuna katılacaklarını açıkladılar. Öte yandan eski kültür bakanlarından Namık Kemal Zeybek ve Ercan Karakaş da Bosna'yı ziyaret edecek komiteye katılmak istediklerini bildirdiler. Girişim Komitesi, Bosna ziyareti için yurtdışına çıkan girişimcilerden "konut fonu" alınmaması için hükümete başvurdu.

Yüzbir Dalmaçyalı sinemalarda

Bir Walt Disney yapımı olan "Yüzbir Dalmaçyalı" adlı film yakında sinemalarda gösterime giriyor. "Aslan Kral"dan sonra , çizgi sinemaseverler için yeni bir ilgi kaynağı olan "Yüzbir Dalmaçyalı", Dodie Smith'in aynı adlı kitabından beyazperdeye aktarıldı. Film, Pongo ve Hanım adlı Dalmaçyalı köpek çiftinin kaçırılan yavrularını kurtarmak için verdiği mücadeleyi konu alıyor. Senaryosunu Bill Peet'in yazdığı filmin yönetmeni Wolfang Reitherman

Çizgi romandan beyazperdeye

MTV'nin anti kahramanları Beavis ve Butt-head ikilisinin maceraları çizgi romandan sinemaya aktarılıyor. Çizgi karakterlerin yaratıcısı Mike Judge filmin hem senaryo yazarı hem de yönetmeni olacak.

Sevimli Hayalet Casper'ın filmi

Amerikan sinemasının en çok gişe hasılatı yapan filmlerine imzasını atan Hollywood'un ünlü ismi Steven Spielberg, şimdi "Sevimli Hayalet Casper"ı beyazperdeye uyarlıyor. Filmde çizgi karekterlerin yanısıra oyuncular da rol alıyor.

Sevimli Hayalet Casper'ın maceraları Eylül ayında Türkçe dublajlı olarak sinemalarda gösterilecek.

'Çizgi' tercihi

Avrupalı Televizyon kanalları şaşkın durumda. Çünkü, yetişkinler Tenten, Moliere, Heidi gibi Avrupalı ve "yumuşak" çizgi filmlerin yayınını isterken, çocuklar daha çok şiddetin ve hareketin olduğu GI Joe ve Batman gibi Amerikan yapımı çizgi filmleri tercih ediyorlar. "Yetişkin" yayın yönetmenleri tercihte zorlanıyor.

Çizgi Film Festivali düzenlenemiyor

Altı yıldır düzenlenen uluslararası Çizgi Film Festivali, Kültür Bakanlığı'nın vaat ettiği desteği vermemesi üzerine bir daha gerçekleştirilemeyecek.

Demo Tanıtım ve Organizasyon tarafından Çizgi Filmciler Derneği ve Kültür Bakanlığı işbirliğiyle düzenlenen festivalin sorumlusu Erhan Cerrahoğlu, basına yaptığı açıklamada, tüm kaynakları kullandıklarını ancak ödülleri dağıtamadıklarını ve iade edilmesi gereken filmlerin kargo bedellerini karşılayamadıklarını belirterek, "Yıllardır çizgi film sanatı için elinden gelenin en azını yapan Kültür Bakanlığını kınıyor ve festivalimizi bir daha düzenleyemeyeceğimiz için tüm izleyicilerimizden özür diliyoruz. Umarız Kültür Bakanlığındaki sorumluların çocuklarımızı yabancı çizgi filmlere mahkum eden bu yanlış politikalarının hesabını çocuklarına verecek güçleri vardır." dedi.

Kültür Bakanlığının konuyla ilgili açıklamasında ise, Çizgi Film Şenliği'nin "kamuoyundan hayli eleştiri alan amatör özellikler" taşıdığı öne sürülerek, gerekli parasal kaynak bulunmadığı için yardım yapılamadığı belirtildi.

Çizgi Filmciler Derneği Yönetim Kurulu üyesi Tunç Izberk ise, durumun ihmalden kaynaklandığını söyledi. "Festivalin düzenlenmemesi büyük kayıp. Aslında bu çizgi filmcilerin değil Türkiye'nin sorunu. Kültür politikası bu parayla yürümez, biz kolları sıvamak zorundayız." diyen İzberk, bugüne kadarki festival organizasyonunun başarılı olduğunu, olumlu katkılarda bulunduğunu sözlerine ekledi.

Festivalin iptal edilmesini tepkiyle karşılayan çizgi film sanatçıları, festivalin "amatör" olmadığını belirterek, soruna değişik çözümler önerdiler.

Çizgi filmci Ali Murat Erkorkmaz, festival organizasyonunun bir kişinin çabalarıyla yapılabileceklerin en makulu olduğunu belirterek, kamuoyunun duyarsızlığını eleştirdi.

Geçen festivalde gösterilen Macar filmi "Yakışıklı"dan bir görüntü.

Tonguç Yaşar, festivalin sürdürübilmesi için yeni projeler üretilmesi gerektiğini vurgulayarak, sponsor aranmasını önerdi.

Ateş Benice ise, festivali düzenleyen Demo'nun ticari bir kuruluş olmasının Bakanlığı durdurduğu kanısında. Benice, "Festival bizim için önmliydi. Küçük, kendi çapında bir şeydi. Öncelikle profesyoneller için önemliydi. Bizim için bir tür pencereydi. Yirmi ülkeden değişik anlayışlarda filmler izliyorduk. Tabii kamuoyu da bir şeyler öğreniyordu. Umarım kararlarını değiştiriler." dedi.

Çizgi baskı altında

Karikatürist Salih Memecan, Amerika'nın Baltimore kentinde yapılan "Amerikan Politik Karikatürcüler Derneği" genel kuruluna katıldı. Bu, her ne kadar Amerikan karikatüristleri dernek toplantısı ise de İsrail, İngiltere, Filistin, Hong-Kong, Kanada, Finlandiya, Norveç ve Türkiye'den olmak üzere 200'den fazla çizer genel kurulda bulundu. Memecan'la bu toplantı üzerine konuştuk.

-Sayın Memecan sizin katılma amacınız neydi?

"Kısaca Amerikalı meslektaşlarımın çalışmalarını yakından izlemek, onların ve bizim sorunlarımızı karşılaştırmak. Ayrıca, toplantı sebebiyle çok güzel etkinlikler ve sergiler düzenlendi. Amerikan tarihi ile ilgili politik karikatür sergisi, genç çizerler sergisi, basılmamış karikatürler sergisi ile heykeller, karikatür portre tablolar teşhir edildi."

-Şizce ilk göze batan sorun ne idi?

"İlk sorun tabii iş bulma ve iş güvencesi sorunu idi. Amerika'da önde gelen büyük açmaz editör-çizer ilişkisidir. Bu konuda düzenlenen panel en ilginci oldu. Amerika'da karikatüristin üzerinde büyük bir editör baskısı vardır. Bu sebeple de çizilen karikatürün seviyesi hiçbir zaman editörün zevk seviyesi ile beğenisinin üzerinde olamıyor. Ayrıca gazeteye reklam verenler, şehrin ileri gelenleri ve tabii patron da etkili oluyor."

-İş güvencesi çok ön sırada demiştiniz.

"Karikatürcüler Derneği bunu çok önemsiyor. Başkan, "Bu yıl bu konuda başarısız kaldık. Çünkü üç karikatürist işinden oldu." dedi. Amerika genelinde karikatür iş sahası -basında- 137 imiş. Bu konuda dernekleri ile bağlantıda olan diğer ülke karikatüristlerinin problemleri de tartışıldı.

-Teknolojinin karikatür üzerindeki etkisi...

"Önemli panellerden biri de "Yeni teknolojiye nasıl ayak uydurulacak" konusu idi. Yeni teknoloji denince tabii akla bilgisayar geliyor. Artık karikatüristler çoğunlukla siyah beyaz yayımlandığı için Internette renkli karikatür seyrettirme imkanı sağlıyorlar. Ayrıca Interaktif denen bir uygulama yapılıyor. Örneğin yazısız bir karikatür buluyorsunuz, çeşitli düğmelere basarak karikatüre uygun espri arıyorsunuz. Böylece Internet-Interaktif çalışmalarına uyum sağlamaya çalışıyorlardı. Artık 20 yıl önceki teknikte ısrar etmenin onları geri bırakacağını tartışıyorlardı.

(Ergin Gülen-Yeni Yüzyıl)

Türk Standartları Enstitüsü 'Standard Kalite' konulu 7. Karikatür Yarışması

Türk Standartları Enstitüsü, "Standard-kalite" konulu karikatür yarışmasının 7.sini düzenliyor. Karikatürcüler Derneği'nin katkılarıyla düzenlenen yarışmanın koşulları şöyle:

"Konu: Yarışma, Türk Standartları Enstitüsü'nün standardizasyon faaliyetlerine tüketicilerin etkisini konu edecektir.

Seçici Kurul: İbrahim Çıngay, Hüseyin Özdamar, Metin Peker, Emre Becer, Seçkin Temur.

Ödüller: Büyük Ödül: 30 milyon TL, İki Eşit Ödül: 20'şer milyon TL, Üç Eşit Ödül: 15'er milyon TL, Dört Eşit Ödül: 10'ar milyon TL, 5 Mansiyon Ödülü: 5'er milyon TL.

Katılma Şartları:

*Yarışma Seçici Kurul Üyeleri hariç bütün T.C. vatandaşı sanatçılara açıktır.

*Sanatçılar kullanacakları malzeme ve teknikler konusunda serbesttir.

*Her sanatçı yarışmaya en çok 4 eserle katılabilir.

*Eserler en son 22 Eylül 1995 tarihine kadar TSE merkezinde olacak şekilde elden veya posta ile gönderilecektir.

*Postada olabilecek gecikme ve kusurdan TSE sorumlu olmayacaktır.

*Ödül alan eserler TSE'nin malı sayılacaktır. 1 Ocak 1996 tarihine kadar iadesi istenmeyen eserler TSE'nin malı sayılır.

*Sergilenmeye değer bulunan eserler yurt çapında sergilendikten sonra iade edilecektir.

*Yarışmaya katılan sanatçı, biyografisini, telefonunu, adresini, eserin yapıldığı tarihi ve yarışma şartlarını aynen kabul ettiğini belirten bir yazıyı imzalayarak, zarf içerisinde eseriyle birlikte dış etkilere maruz kalmayacak şekilde posta ile aşağıdaki adrese gönderecek veya elden teslim edecektir.

Adres: Türk Standartları Enstitüsü, Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Necatibey Caddesi No: 112, 06100 Bakanlıklar- Ankara. Tel: (312) 417 83 30-311.

Son Katılma Tarihi: 22 Eylül 1995

Değerlendirme: 27 Eylül 1995.

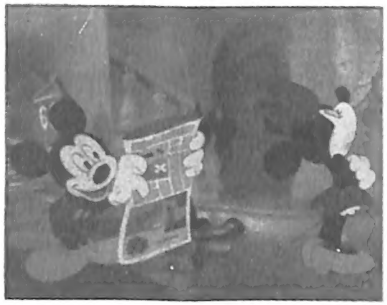

Walt Disney imparatorluğu

Hollywood'un ve eğlence dünyasının tekellerinden Walt Disney'in Amerikan tarihinin en büyük anlaşmasıyla 19 milyar dolara ABD'nin en güçlü televizyon şirketlerinden ABC televizyonunu satın alması büyük yankı yaptı.

US News ve Newsweek dergileri, sinema dünyasının hakimi Disney'in artık medya imparatoru olduğunu yazdı. Disney Yönetim Kurulu Başkanı Michael Eisner, Tom Murphy'den ABC televizyonunun satın alınmasıyla aynı zamanda Amerikan pop kültürünün de tek hakimi oldu.

Miki Fare'den, Donald Amca'ya ve Aslan Kral'a birçok yapımı ile Hollywood'da bir numara olan ve kasalarını dolduran Walt Disney, aralarında Paris ve Tokyo'nun da bulunduğu 6 Disneyland'ı ile Amerikan milli parklarını ziyaret edenlerden daha fazla müşteri çekiyor. Oyuncak sanayiinin de tek ismi olan Walt Disney, ABC'yi satın aldıktan sonra, habercilik alanında da dünya egemenliğine oynuyor.

Bu yeni yatırımıyla, ABD'nin dünyaya ihraç ettiği emperyalist kültürün "sevimli" yüzü Walt Disney, tişörtten oyuncağa, sinemadan iletişime kadar birçok alanda tekelini güçlendirmiş bulunuyor.

SERGİLER... ETKİNLİKLER... OLAYLAR

Aziz Nesin özel sayısı

"Karikatür" dergisinin 29. sayısı yayımlandı. Karikatürcüler Derneği Ankara Bürosu tarafından hazırlanan dergi, bu sayısını tamamen Aziz Nesin'e ayırdı. Dergide Aziz Nesin'e özgü 22 karikatür, Aziz Nesin ile ilgili anılar, anekdotlar, öğütler yer alıyor. Nesin'e ait karikatür portrelerinin de yer aldığı derginin yazışma adresi: Konur Sok. 31/10 Ankara.

Atilla Atalay'ın yeni kitabı

Yazılarını 197?'den beri çeşitli mizah dergilerinde sürdüren Atilla Atalay, şu sıralar HBR maymun dergisinde yazıyor. Atalay'ın mizah yazılarının bir bölümünü içeren yeni kitabı "Usulcacık" geçtiğimiz günlerde yayımlandı.

Çizerlerin entellektüel mülkiyeti

Dünya Grafikerler Meslek Kuruluşları'nın düzenlediği Viyana toplantısının konusu bu yıl "Entellektüel Mülkiyet Hakları" olarak belirlendi. Dünyanın çeşitli ülkelerinden grafik tasarımcılarının katıldığı kongre 21-25 Ağustos tarihleri arasında Viyana'da yapıldı.

Antalya'da Karikatür Sokağı açıldı

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kültür ve Turizm Şube Başkanlığı ve Karikatürcüler Derneği Antalya Şubesi'nin ortak girişimiyle Antalya'da bir "Karikatür Sokağı" oluşturuldu. Karikatür sergileri, Karagöz-Hacivat , çizgi film ve dia gösterileri, karikatür söyleşileriyle imza günlerinin düzenlenmesi öngörülen sokağın açılışı Antalya temsilcimiz Orhan Coğuplugil'in "Karikatürlerle Türkiye" sergisiyle yapıldı. 10 - 24 Ağustos tarihlerinde açık olan sergi, "ülkemizin tarihi, coğrafi ve kültürel değerlerinin ve bunların üzerinde şekillenen toplumsal yaşamın karikatürün evrensel diliyle yorumlanmasını" amaçlıyor.
Karikatür Sokağı'nın temel amaçlarından biri de, bu sokağın dünya karikatürcülerinin buluşma yeri olması. Antalya'da düzenlenen Karikatür Festivali de bundan böyle Karikatür Sokağı'nda düzenlenecek.

Türk karikatürcüler Hollanda'da

Ümit Öğmel ve Ülkü Ovat 17 Ağustos 1995 tarihinde Stichting Kijken Çocuk Kitapları ve Çizerleri Vakfı'nın davetlisi olarak Hollanda'ya gittiler. Karikatür çalışmalarının yanısıra, çocuk kitapları resimlemelerine, çocuk afiş ve kartpostal çalışmalarına da büyük yer veren çizerlerin çalışmalarından oluşan sergi Limburg eyalatinde 14 Ağustos - 17 Eylül tarihlerinde izlenebilecek.

Süzgeç mizah dergisi

İskenderun'da mayıs ayından beri yayımlanan Süzgeç mizah dergisi bütün üyelerimizden karikatür bekliyor. Süzgeç'e katkıda bulunmak isteyen üyelerimiz için derginin adresi şöyle: Süzgeç, Ziya Gökalp Caddesi, Dağlı İşhanı Kat 2 İskenderun, Tel: 614 21 69 - 617 41 59

Sığacık Şenliği'nde sergi

Seferihisar Belediyesi ile İzmir Apellikon - Radyo Boran'ın 27 Temmuz 1995 günü ortaklaşa düzenlediği Sığacık Sokak Şenliği'nde Ertan Yıldız, Mustafa Yıldız ve Hasan Efe karikatür sergisi açtılar.

Gündoğan Şenliği'nde sergi

Bodrum Gündoğan Belediyesi'nin düzenlediği 1. Kültür ve Turizm Şenliği'nde karikatür sergisi açan Mustafa Yıldız ve Ertan Yıldız, şenlik kapsamında düzenlenen 23 Temmuz'daki "Demokrasi ve Sanat" panelinde de konuyla ilgili görüşlerini dile getirdiler. Panelin öteki konuşmacıları ise, yazar Hidayet Karakuş ve Aydoğan Yavaşlı'ydı.

Cengiz Çalış'ın sergisi

Üyemiz Cengiz Çalış, 2-25 Eylül 1995 tarihleri arasında Eskişehir Makine Mühendisliği Odası'nda bir karikatür sergisi açıyor.

Temel'in 801 fıkrası

Karadeniz fıkralarını sevenlerin ellerinden düşürmediği "Temel's 801 Temel Fıkra" adlı kitap genişletilerek ikinci baskısı yayımlandı. Ahmet Turhan Altıner ile İlhan Durusoy'un hazırladığı kitabın ikinci baskısında 300 yeni fıkra daha eklendi.

Mizah şov

Mehmet Çağçağ ve Tuncay Akgün'ün sahibi oldukları Leman Dergisi, mizah kültürünü yeni boyutlara taşımak amacı ile ilginç bir aktivite başlattı. Beyolu'nda bulunan binalarının iki katını bar haline getiren Çağçağ ve Akgün burada mizah şovları düzenliyorlar.

Herge'nin kahramanları

Fransa'da Tenten'in yaratıcısı Herge'yi konu alan iki kitap yayımlandı. Bertrand Boulin'in"Tenten et l'Alcool", Thomas Sertillanges'ın "La Vie Quotidienne a Moulinsart" adlı kitapları, Herge'nin kahramanını yeniden gündeme getirdi.

Karikatür Dünyamızda ilkler-4

Hazırlayan: Yener Çakmak

*Türk basınında karikatürü yayımlanan ilk devlet adamımız Sultan Abdulazizdir. M. Benetsanos tarafından çizilen karikatür, 10. 4. 1869 tarihli "İstanbul" adlı gazetenin 104. sayısında yayımlandı.

İlerleme ve uygarlık iyi şeylerdir. Fakat, her şeyin sınırlandırılmışı uygundur. Sınırı aşan uygarlık, zarardan başka bir şey oluşturamaz. Yenilerin, eskilere uyması ve sözdinlemesi sağduyunun gerekliliğindendir. Yaşasın ilerleme, yaşasın uygarlık!

İstanbul- 10.4.1869, sayı 104

*Türk basınında ilk çizgi roman tarzı strip karikatür, 24. 4. 1869 tarihli "İstanbul" gazetesinin 36. sayısında yayımlandı. M. Benetsanos çizdi.

*İmzası okunan ilk Türk asıllı karikatürcümüz, Ali Fuat Bey'dir. 187 yılında Teodor Kasap'ın "Oyal" adlı mizah gazetesinde çizmeye başladı. Çaylak Mehmet Tevfik'in 1876 yılında yayımlamaya başladığı, "Çaylak" mizah gazetesinde çizdiği karikatürlerle ünlendi. 1908 yılında kendi mizah gazetesi "Karagöz"ü yayımlamaya başladı, 27. 8. 1919 tarihinde öldü.

Yarışmalar

SLOVAKYA / SEXHUMOR: Slovakya'da yayımlanan Tabu dergisi "Sekshumor" başlığıyla bir karikatür yarışması düzenledi. Bütün dünya karikatürcülerine açık yarışmanın teması **"aşk, cinsel ilişkiler ve erotik davranışlar"** olarak belirlenmiş. Karikatürlerin A3 (30X42 cm) boyutlarını aşmaması gerekiyor. En çok 3 karikatürle katılınabilir.
Ödüller: 1.ye Bin dolar, 2.ye 500 dolar, 3.ye 250 dolar.
Son katılma tarihi: 15 Ekim 1995.
Adres: Polypress, box 62. 852 99 Bratislava V, Slovensko.

YUGOSLAVYA / KRAGUJEVAC SAVAŞ KARŞITI KARİKATÜR YARIŞMASI: Kragujevac Belediyesi ile basın yayın ve grafik örgütlerinin ortaklaşa düzenledikleri 8. Kragujevac Uluslararası Karikatür Yarışması'nın ödülleri şöyle: Altın plaket ve 1.000 ABD doları, Gümüş plaket ve 800 dolar, Bronz plaket ve 500 dolar. Ayrıca, faşizme karşı zaferin 50. Yıldönümü anısına en iyi anti-faşist çalışmaya 1.000 dolar özel ödül verilecek.Konunun, **"Barış dolu, renkli bir hayat"** olduğu yarışmanın son katılım tarihi 15 Eylül 1995. Karikatürlerin renkli olması isteniyor. Yarışmanın albümü hazırlanacak. 3 karikatürle katılınabilir. Çalışmaların 22x30 cm ebatlarını aşmaması isteniyor. **Adres:**Salon of anti-war cartoon "Kragujevac", NIGP "Svetlost", Branka Radicevica, Street, 34000 Kragujevac, Yugoslavia.

JAPONYA / 17. YOMIURI ULUSLARARASI KARİKATÜR YARIŞMASI: Japonya'nın Yomiuri Shibum gazetesi tarafından düzenlenen yarışmaya daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış karikatür isteniyor.İki ayrı dalda düzenleniyor: Serbest ve konulu. Bu yılki konu **"Kıyaslama"**
Ödüller: Büyük Ödül: 2 milyon yen, Hidezo Kundo Ödülü: 1.5 milyon yen, Altın Ödülü: 500 bin yen, 5 Özel Ödül: 300 biner yen, ayrıca 30 karikatürcüye 100 biner yen verilecek. Ebatların 29X42 cm'yi aşmaması isteniyor.
Son katılım tarihi: 25 Ekim 1995
Adres: International Cartoon Contest Section, The Yomiuri Shibum, 1-7-1, Otomachi, Chiyodka - Ku Tokyo 100-55, Japan.

Eylül 1995'te Karikatür ve Mizah Müzesi etkinlikleri

1-30 Eylül 1995.....15. ULUSLARARASI NASREDDİN HOCA YARIŞMASI SERGİSİ
21 Eylül Saat 16.00..... AYIN KONUK SANATÇISI: **Ferruh Doğan**/ Söyleşi
23 Eylül Saat 13.00-16.00.....ÖZGÜN BASKI GÖSTERİSİ
Sürekli Sergi.....TÜRK KARİKATÜRÜ
MİZAH KİTAPLIĞI, Pazar ve Pazartesi günleri dışında hergün açıktır.
ÖZGÜN BASKI ATÖLYESİ, Uzman gözetiminde yapılan çalışmalar herkese açıktır. Perşembe ve Pazar günleri dışında hergün 14.00-18.00 arası.